

Kadernota 2020

dd 22 mei 2019

Inhoudsopgave kadernota 2020

1. Inleiding op de Kadernota 2020.....	3
2. Ontwikkelingen	4
2.1 Ontwikkelingen Sociaal (Programma 1).....	4
2.2 Ontwikkelingen Ruimte (Programma 2)	6
2.3 Ontwikkelingen Bestuur, Dienstverlening en veiligheid (Programma 3)	7
3. Financiële kaders.....	9
3.1 Algemeen	9
4. Financieel meerjarenbeeld kadernota	11
5. Afwegingen, Risico's en onzekerheden.....	12
5.1 Afwegingen College	12
5.2 Toekomstige financiering	12
5.3 Woonlastenontwikkeling 2020-2023	12
5.4 Risico 's en onzekerheden	12
6. Prioriteiten	13

1. Inleiding op de Kadernota 2020

In de Kadernota doet het college een voorstel aan de raad inzake de begrotingskaders 2020. Deze kaders worden gehanteerd bij de samenstelling van de programmabegroting 2020. Tevens wordt op hoofdlijnen een financieel beeld geschetst op basis van de nu bekende gegevens.

In deze nota gaan we in op de ontwikkelingen die of een keuze op hoofdlijnen vragen van de gemeenteraad of van belang zijn vanwege hun (mogelijke) invloed op de begroting 2020 of mogelijk ook op latere jaren. Het geeft een beeld van de ontwikkelingen waar de gemeente mee te maken krijgt en een beslag leggen op de organisatie. In deze kadernota richten we ons op de onvermijdelijke verplichtingen welke we zien vanuit bestaand beleid en de financiële voornemens vanuit het coalitieakkoord.

De programmabegroting moet meerjarig in evenwicht zijn. Met het oog daarop biedt de kadernota een globale doorkijk naar het financiële meerjarenperspectief en de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. Het meerjarenbeeld uit de programmabegroting 2019 is als uitgangspunt genomen, aangevuld met de structurele doorwerking van de cijfers uit de eerste bestuursrapportage 2019. Van daaruit zijn de onvermijdelijke/verplichte ontwikkelingen die we zien en de voornemens vanuit het coalitieakkoord toegevoegd en in de kadernota globaal financieel vertaald. Op basis van het totaalbeeld in deze kadernota is er nog geen sprake van een meerjarig evenwicht. Afhankelijk van de verdere ontwikkelingen moeten er een aantal keuzes gemaakt worden.

De keuzes, die worden voorgesteld of meegegeven aan de raad, geven richting aan de programmabegroting 2020. Als ex- of interne ontwikkelingen, na het vaststellen van deze nota, het noodzakelijk maken van deze koers af te wijken, komt dat expliciet aan de orde in de programmabegroting 2020. Immers op het moment van dit schrijven is bijvoorbeeld niet bekend wat de uitkomsten zijn van de meicirculaire van de algemene uitkering van het gemeentefonds.

Hiermee is de kadernota niet de begroting zelf, die per programma moet worden vastgesteld, maar is het een opiniërend document dat mede de koers bepaalt die in de programmabegroting 2020 per programma verder wordt uitgewerkt. De begroting dient structureel en reëel in evenwicht te zijn of zal dat moeten zijn in de daaropvolgende jaren (artikel 189 van de Gemeentewet). Dit is een vaststaande eis die getoetst wordt door de toezichthouder, de provincie.

2. Ontwikkelingen

De programmabegroting is één van de belangrijkste instrumenten om te sturen op maatschappelijke effecten. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen die van invloed zijn op de gewenste maatschappelijke effecten. Deze ontwikkelingen geven, in aansluiting op de meerjarenbegroting van 2019, een nieuw beeld en hebben ook in meer of mindere mate invloed op het begrotingsresultaat van de gemeente. Hieronder worden de ontwikkelingen per programma toegelicht en wordt aangegeven wat dit betekent voor de meerjarenbegroting.

Hierbij is er een onderscheid tussen:

- prioriteiten uit het coalitieprogramma
- ontwikkelingen bestaand beleid

Bij de ontwikkelingen is met een letter een orde van grote aangegeven:

- A = € 0 -- 50.000
- B = € 50.000 -- 100.000
- C = € 100.000 -- 200.000
- D = € 200.000 en hoger

Met daarbij de toevoeging of het een incidentele (I) of structurele (S) post betreft.

De ontwikkelingen kunnen per programma als volgt worden onderverdeeld:

2.1 Ontwikkelingen Sociaal (Programma 1)

2.1.1 Ontwikkelingen Sociaal – coalitieakkoord

1. Extra declaratiefonds en minimabeleid 130% – A (S)

Sommige minimaregelingen worden breder toegankelijk gemaakt om de armoedeval tegen te gaan. Zowel volwassenen als kinderen uit een gezin met een inkomen van maximaal 130% van het minimumloon kunnen daar gebruik van maken. Tevens wordt het declaratiefonds verhoogd om deelname aan sport en cultuur te stimuleren.

2. Zorgadviespunt acute maatregelen kernteam - A (S)

Het is van belang dat het Zorgadviespunt (ZAP) goed geoutilleerd is. De eerste contacten moeten laagdrempelig en klantvriendelijk zijn. Maatwerk en snel handelen zijn uitgangspunt in de zorgverlening. Een budget voor onorthodoxe maatregelen ("gezond verstand pot"), persoonsgebondenbudgetten (pgb's) et cetera vormen daarbij middelen.

3. Zorgadviespunt extra klanttevredenheidsonderzoek Wmo en Jeugd - A (S)

Er vindt een extra onderzoek plaats naar de tevredenheid onder de klanten om daaruit aanbevelingen te ventileren om de dienstverlening te verbeteren.

4. Activiteitenbudget onderwijs - A (S)

De gemeente wil investeren in het aanbod en de kwaliteit van het onderwijs. Onderwijs moet goed aansluiten op de behoefte van onze kinderen. Ook kinderen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben moeten hiervoor terecht kunnen bij de scholen in onze gemeente. De financiering van het Beleids- en activiteitenprogramma Onderwijs zal daartoe worden verhoogd.

5. Voedselbank - A (S)

De gemeente waardeert het werk van de voedselbank en verstrekt een vaste subsidie.

2.1.2 Ontwikkelingen Sociaal – bestaand beleid

6. Uitvoering sociaal domein – C (S)

Op dit moment is er te weinig capaciteit binnen de uitvoeringsorganisatie Sociaal Domein om een klantgerichte dienstverlening te garanderen en de ontwikkelingen van het Sociaal Domein goed vorm te blijven geven.

Voor het bereiken van de verschillende maatschappelijke effecten binnen het programma Samenleving is voor de komende jaren extra capaciteit en dus budget nodig. Er is voor de komende jaren een plan van aanpak in voorbereiding waarin wordt aangegeven wat structureel de komende jaren nodig is maar ook wat incidenteel per jaar nodig zal zijn. Op meerdere gebieden vinden binnen het sociaal domein grote veranderingen plaats die veel inzet en capaciteit vragen van de uitvoeringsorganisatie. Twee gebieden die er uitspringen voor de komende jaren zijn de veranderingen in de Jeugdzorg en de implementatie van transformatie doeleinden en werkwijze voor het sociaal domein.

7. Capaciteit op het gebied van Samenlevingszaken – B (S)

Met een herijking van de capaciteit op het gebied van Samenlevingszaken is helder geworden dat gezien de opdrachten op het gebied van met name Jeugdzorg, contractmanagement en de transformatie op het sociaal domein de beschikbare beleids capaciteit onvoldoende is om te kunnen voldoen aan alle opdrachten. Op het gebied van jeugdzorg verwachten wij zowel regionaal als lokaal opnieuw grote veranderingen in het stelsel. Dit vraagt naast de al gevraagde uitvoeringcapaciteit ook extra inzet van de beleidsafdeling van de gemeente. Als gevolg van verschuiving van verantwoordelijkheden voor het contractmanagement van de regio naar de gemeenten neemt het aantal te beheren contracten met zorginstellingen binnen onze gemeente enorm toe. Naast het relatiebeheer neemt ook tijd en inzet bij aanbestedingen toe. Net als vele andere gemeenten zitten wij midden in een transitiefase voor het sociaal domein. Deze transitie moet leiden tot een andere werkwijze in het sociaal domein waarbij onze inwoners vanuit één plan en aanpak vanuit de gemeente ondersteund kunnen worden. Dit proces vraagt om verandering van beleid, uitvoering en samenwerking met instellingen en andere gemeenten. Het heeft ook als doel om de harmonisatie binnen DUO+ verder vorm te geven. Om dit proces goed te kunnen uitvoeren is ook extra beleidsinzet nodig.

2.2 Ontwikkelingen Ruimte (Programma 2)

2.2.1 Ontwikkelingen Ruimte – coalitieakkoord

8. Onderhoud wegen deel (vanuit collegeprioriteit) - B (S)

Het budget voor wegonderhoud wordt verhoogd om het onderhoud te versnellen. De gemeente gaat achterstallig onderhoud aan wegen versneld aanpakken. Onveilige situaties door diepe kuilen of gaten in de wegen worden in kaart gebracht en zo nodig aangepakt.

9. Duurzaamheid (deel vanuit collegeprioriteit) - A (S)

Om een klimaatneutraal 2040 te halen wordt extra geïnvesteerd in een duurzame en circulaire leefomgeving. De gemeente neemt het voortouw door de eigen organisatie en het vastgoed van de gemeente te verduurzamen.

10. Starterslening volkshuisvesting - A (S)

Om ook jongeren een kans te geven op een woning en om vergrijzing tegen te gaan wordt de starterslening ingevoerd.

11. Herhuisvesting van Groot > Beter - A (S)

Met de *'Van groot naar beter'* regeling kunnen huurders met behoud van de oude huur verhuizen naar een kleinere en geschikte woning.

2.2.2 Ontwikkelingen Ruimte – bestaand beleid

12. Afvalstoffenheffing – P.M. (S)

Om in 2040 energieneutraal te zijn heeft de gemeenteraad van Ouder-Amstel de Beleidsnotitie Duurzaamheid Ouder-Amstel 2017-2021 'Energiek & Circulair' vastgesteld. Daarbij is besloten het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid verder vorm te geven met inachtneming van, onder meer, de beleidsambitie om bij afvalscheiding in te zetten op het behalen van de nationale VANG-doelstellingen (75% bronscheiding en 100 kilo restafval per inwoner) tussen 2020 en 2025. In het vervolg hierop is besloten een aantal maatregelen uit te voeren als een start van het behalen van de nationale VANG doelstelling. Op 8 november 2018 is een amendement hierop aangenomen tot het invoeren van een systeem van DIFTAR dat er voor zorgt dat de kosten voor afvalinzameling verder omlaag kunnen worden gebracht en het milieurendement verhoogt. Door te werken met diftar daalt het vaste bedrag dat inwoners betalen voor hun afvalstoffenheffing in ieder geval substantieel, aangevuld met een flexibel bedrag afhankelijk van de hoeveelheid weggebracht restafval.

In de meerjarenbegroting is in 2019 al rekening gehouden met een jaarlijkse tariefstijging van € 10 per huishouden om te komen tot kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 2020 en volgende jaren. Dit bedrag wordt doorberekend naar één- en meerpersoonshuishoudens in de afvalstoffenheffing 2020 en volgende jaren.

Ten tijde van het opmaken van de kadernota is er nog geen compleet beeld van alle implicaties die de wijziging in de afvalverwerking heeft voor het budget en de afvalvoorziening. Derhalve is deze post als P.M. opgenomen.

2.3 Ontwikkelingen Bestuur, Dienstverlening en veiligheid (Programma 3)

2.3.1 Ontwikkelingen Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid – coalitieakkoord

13. Jongeren betrekken / participatie / communicatie – A (S)

Jongeren moeten betrokken worden bij het maken van beleid. Er worden methodes ontwikkeld om jongeren van diverse leeftijdsgroepen te laten meedenken. Specifieke aandacht wordt besteed aan jongeren van 16-25 jaar.

2.3.2 Ontwikkelingen Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid – bestaand beleid

14. Bevolkingszaken, reisdocumentendip – P.M. (S)

In 2014 werd de geldigheidsduur van reisdocumenten voor volwassenen verlengd van vijf naar tien jaar. Vanaf medio 2019 krijgt de gemeente te maken met afnemende inkomsten uit leges en lagere afdrachten aan het rijk. Dit heeft consequenties voor het budget waarbij we een oplossing nastreven dit binnen de beschikbare budgetten van Duo+ op te lossen.

15. Gemeentegroei - C (S)

De gemeente groeit. Zowel qua maatschappelijke opgave als qua woningbouwprogramma is een toename te zien van opgaves. De gemeenteraad heeft aangegeven de kwaliteit van de beleidsstukken en de klantvriendelijkheid van groot belang te vinden.

De woningdruk maakt een snelle ontwikkeling van de nieuwe kern wenselijk. Daarnaast maakt de economische welvaart dat de ruimtelijke opgaves ook toenemen. Steeds meer gebouweigenaren willen hun gebouw ontwikkelen tot nieuwbouw, vaak in combinatie van wonen en werken. De gemeente zal keuzes moeten maken waar capaciteit aan besteed kan worden, maar wil wel de ontwikkelingen zo veel mogelijk maken.

Dit betekent dat de gemeentelijke organisatie voldoende moet zijn toegerust om al deze opgaves aan te pakken. Dat kan alleen met voldoende beleidscapaciteit, capaciteit bij de projectontwikkeling en ondersteuning voor het politiek-bestuurlijke traject. In de begroting wordt deze opgave verder uitgewerkt.

16. Ontwikkelingen DUO+ en de gemeentelijke organisaties – P.M. (S)

De begroting en het meerjarenperspectief van Duo+ zijn structureel sluitend en reëel onderbouwd waarbij rekening wordt gehouden met de financiële effecten die een autonoom karakter hebben.

De verdeelsystematiek is in de begroting ongewijzigd opgenomen; besluitvorming over de nieuwe verdeelsystematiek voor de drie gemeenten was ten tijde van het opmaken van de kadernota niet voorhanden. Een andere verdeling van de Duo+ uitgaven over de drie gemeenten kan impact hebben op de omvang van de Duo+ uitgaven binnen gemeente Ouder-Amstel.

De verwachting is dat onze gemeente gaat groeien hetgeen impact heeft op de bijdrage aan Duo+. Deze impact is momenteel nog niet te kwantificeren en daarom niet opgenomen in de kadernota.

De Omgevingswet, een andere manier van werken, wordt ingevoerd in 2021. De wet bestrijkt een groot deel van het werkterrein van Duo+. De voorbereiding hierop loopt sinds 2017. De (financiële) consequenties zijn nog niet geheel duidelijk; voorsnog gaan we er van uit dat de opgenomen budgetten binnen Duo+ hiervoor afdoende zijn.

17. Ontwikkelingen algemene uitkering gemeentefonds- A (S)

In de afgelopen jaren heeft Ouder-Amstel de (gemiddelde) OZB-lasten voor de inwoners laten stijgen met de inflatie. Om ervoor te zorgen dat inwoners geen extra belasting betalen vanwege de waardevermindering van de woningen passen we een correctie toe voor

waardeontwikkeling van objecten. De grote waardeinstijging van woningen in Ouder-Amstel heeft op een ander front gevolgen voor de inkomsten. In de algemene uitkering wordt namelijk rekening gehouden met de belastingcapaciteit van gemeenten op basis van de WOZ-waarden. Het Rijk corrigeert dit voor de gemiddelde waardeinstijging van woningen in Nederland. Omdat de waardeinstijging in Ouder-Amstel bovengemiddeld is, ontstaat er volgens het Rijk extra belastingcapaciteit in Ouder-Amstel. We berekenen dit momenteel niet door aan de inwoners. Het Rijk baseert de uitkering aan Ouder-Amstel wel op de toegenomen belastingcapaciteit, en trekt per 2019 een aanzienlijk bedrag af van de algemene uitkering aan Ouder-Amstel. Voor 2020 is een vergelijkbaar effect te verwachten, woningprijzen stijgen in Ouder-Amstel sterker dan het landelijk gemiddelde. We onderzoeken in hoeverre we dit effect kunnen opvangen. Op voorhand is niet uit te sluiten dat inwoners meer OZB gaan betalen als gevolg van de sterke stijging van de woningprijzen en de daarmee gepaard gaande korting op de algemene uitkering. Bij ongewijzigd beleid ten aanzien van het vaststellen van de OZB-tarieven is de korting op de algemene uitkering een budgetkorting.

De berekeningen voor de algemene uitkering gemeentefonds zijn gemaakt op basis van de maatstaven zoals opgenomen in de laatst bekende specificatie per 22-03-2019 van het ministerie BZK. Deze zijn aangevuld met de aangeleverde aantallen van de belangrijkste maatstaven voor Ouder-Amstel.

Voor Ouder-Amstel zijn dit:

- Actualisatie van de WOZ-waarden per 01-01-2018 naar de toestand per 01-01-2019;
- Ontwikkeling van het inwoneraantal;
- Prognose aantal woningen en huishoudens;
- Aantal VO-leerlingen.

Voor 2020-2023 is de voorlopige prognose dat het aantal woningen met circa 250 stuks toeneemt en het aantal inwoners met circa 450.

De groei van het aantal inwoners en het aantal woningen is verwerkt in de maatstaven die ten grondslag liggen aan de berekening van de algemene uitkering uit het gemeentefonds (AU-GF).

De uitbreiding van het aantal inwoners en woningen betekent normaliter dat de gemeente ontwikkelkosten moet gaan maken welke verband houden met de groei. We denken hierbij aan de kosten van scholen, (bovenwijkse) sport- en wijkvoorzieningen als ook aan extra uitgaven in het sociale domein, veiligheid, uitvoeringskosten van de gemeenschappelijke regelingen enzovoorts. We verwachten dat de beperkte groei die is verwerkt in het meerjarenbeeld van deze kadernota geen aanleiding geeft tot het opnemen van ontwikkelkosten.

18. Stelpost indexeringen 2020 – D (S)

In de begroting 2020 is een stelpost opgenomen voor indexatie van loon- en prijsgevoelige-, prijsgevoelige- en subsidiebudgetten en voor de kosten van verbonden partijen. Voor de voorgestelde percentages verwijzen wij u naar hetgeen hierover opgenomen onder "Financiële kaders".

19. Personeelskosten door langdurig verzuim – C (I)

Er is sprake van langdurig ziekteverzuim waarvan we voorzien dat deze doorloopt in 2020. De vervanging kan niet binnen de reguliere personeelsformatie worden opgevangen.

3. Financiële kaders

De belangrijkste leidraad voor de kadernota 2020 is het coalitieakkoord van 2018, aangevuld met ontwikkelingen die zich tussentijds hebben voorgedaan. Het financiële meerjarenbeeld uit de programmabegroting 2019 is aangevuld met bekende, onvermijdelijke financiële ontwikkelingen, zoals de algemene uitkering, CAO ontwikkelingen en prijsindexaties. Ook de structurele mutaties vanuit de eerste bestuursrapportage 2019 zijn opgenomen.

3.1 Algemeen

Hierna wordt een aantal indexeringsvoorstellen gedaan, die per onderdeel nader doorgerekend moeten worden op hun effecten op de (meer)jarenbegroting van de gemeente Ouder-Amstel. Deze effecten worden beïnvloed door doorbelasting van kosten naar kostendeckende tarieven en projecten. Op dit moment is niet duidelijk welke effecten met zekerheid optreden en welke niet en welke (wel/niet of gedeeltelijk) in 2020 en volgende jaren gecompenseerd worden vanuit de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Het voorstel is om onderstaande als uitgangspunt te nemen bij het opstellen van de begroting 2020. Als dit leidt tot knelpunten in de (meerjaren)begroting dan wordt een voorstel gedaan op welke wijze dit knelpunt kan worden beoordeeld of opgelost. In het meerjarenperspectief wordt gerekend met constante prijzen net als in de DUO-gemeenten.

Alle loon- en prijsbijstellingen worden opgenomen als stelpost in de begroting 2020, hetgeen betekent dat ze pas als budget worden toegekend, nadat onderbouwd is dat het knelpunt zich ook gaat voordoen. Dit voorkomt dat er automatische bijstellingen plaatsvinden, die op dat moment op die plaats niet noodzakelijk zijn.

Overige uitgangspunten voor de begroting:

Voor de personele kosten gaan we uit van de feitelijke loonkosten en schaalindeling rekening houdend met een extra trede.

a. Indexering loongevoelige budgetten

Voorgesteld wordt de personele budgetten te indexeren met 1,9 %. De CAO voor gemeenteambtenaren loopt tot en met 31 december 2018. Er is nog geen nieuwe CAO en daardoor is er ook nog geen inzicht op de effecten na deze datum. De indexering is gebaseerd op de verwachtingen van het Centraal Economisch Planbureau (CEP) die stelt dat de "**Prijzen, overheid, nationale cpi en contractloon marktsector**" ten aanzien van "Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers (%)" zal toenemen. Hierbij is een indicatie gegeven dat de verwachte stijging ligt rond deze 1,9%.

b. Indexering prijsgevoelige budgetten

Het CPB becijfert de inflatie voor 2020 op 1,5%.

c. Indexering subsidiebudgetten en budgetten Verbonden partijen

Bij de berekening van de loon- en prijsontwikkelingen bij gesubsidieerde instellingen gaan wij er van uit dat de kosten van de gesubsidieerde instellingen voor 75% loonafhankelijk en 25% prijsafhankelijk zijn. Waarbij voor de lonen wordt aangesloten op de ontwikkelingen uit de CAO voor gemeenteambtenaren en voor de prijzen op de CPI-index. Dit resulteert in een indexatie van 1,8%.

Hiervan kan gemotiveerd worden afgeweken indien of de loon- of de prijscomponent een ander gewicht heeft.

d. Index Onroerende zaakbelasting

De OZB wordt conform bestaand beleid geïndexeerd met de CPI index. Conform dit beleid stellen we voor de raming van 2020 te verhogen met 1,5%. Dit betekent dat het tarief, rekening houdend met de prijsontwikkeling van woningen en bedrijfsgebouwen zodanig wordt bijgesteld dat de opbrengsten OZB per saldo stijgen met 1,5%. Deze indexatie van tarieven is noodzakelijk daar ook de lasten van de gemeente als gevolg van inflatie toenemen. In de algemene uitkering wordt rekening gehouden met een correctie (aftrek) in relatie tot de ontwikkeling van de WOZ waarde in de gemeente. Dus hoe hoger de WOZ waarde hoe hoger de aftrek in de algemene uitkering. Deze korting op de algemene uitkering wordt niet gecompenseerd door de indexatie. Als we deze korting willen compenseren is aanpassing van de ozb tarief, naast de reguliere indexatie, noodzakelijk.

e. Index rioolheffing:

Het tarief voor de rioolheffing zal worden gebaseerd op het in 2018 vastgestelde gemeentelijke rioleringsplan 2018-2022 (GRP). In het GRP is uitgegaan van een jaarlijkse geïndexeerde tariefstijging. Dit betekent dat ook de tarieven voor de rioolheffing stijgen met 1,5%.

f. Afvalstoffenheffing:

Het tarief wordt aangepast om 100% kostendekkendheid te bereiken. Dit houdt in dat we de prijzen aanpassen. Dit betekent een grotere verhoging dan het prijsindexcijfer voor 2020.

g. Indexering belastingen niet zijnde OZB:

Alle belastingen, niet zijnde OZB, worden geïndexeerd met de prijsindex van 1,5%.

h. Indexering leges/tarieven.

Het uitgangspunt van de leges is om maximaal kostendekkend te zijn. Omdat de kosten van de leges vooral personele kosten betreffen is het voorstel om uit te gaan van een indexering van 1,9%. Hierbij vindt ook de zogenaamde kostenscan plaats om te beoordelen of de leges kostendekkend zijn en de tarieven op de juiste wijze tot stand komen.

4. Financieel meerjarenbeeld kadernota

Het financieel meerjarenbeeld ziet er als volgt uit:

Mutaties meerjarenbegroting	2020	2021	2022	2023
Primitieve begroting excl. coalitieakkoord	€ 398.367	€ 536.361	€ 1.032.052	€ 1.737.989
Kadernota - bestaand beleid	€ -674.075	€ -533.608	€ -557.349	€ -1.111.156
Eerste burap 2019 - voorstellen	€ 247.998	€ 244.282	€ 236.697	€ 236.628
Kadernota - voorstellen coalitieakkoord	€ -204.500	€ -217.000	€ -229.500	€ -237.000
TOTAAL	€ -232.210	€ 30.035	€ 481.900	€ 626.461
- = negatief resultaat, ++ positief resultaat				

5. Afwegingen, Risico's en onzekerheden

5.1 Afwegingen College

Het college kiest voor een financieel gezonde begroting. Eventuele overschotten in een bepaald jaar worden toegevoegd aan de algemene reserve. Zo is de gemeente beter in staat om nieuwe ontwikkelingen op te vangen en te anticiperen op risico's die zich voordoen.

5.2 Toekomstige financiering

De prognoses met betrekking tot de groei en de daarmee gepaard gaande investeringen en projectuitgaven geven het beeld dat er in de toekomst geldleningen aangetrokken moeten worden. Ouder-Amstel heeft momenteel geen geldleningen afgesloten.

5.3 Woonlastenontwikkeling 2020-2023

Uitgangspunt is het hanteren van kostendeekkende tarieven. Dit kan inhouden dat tarieven van leges en heffingen aangepast dienen te worden om gevolg te geven aan dit uitgangspunt.

5.4 Risico's en onzekerheden

Algemene uitkering

In deze kadernota is de algemene uitkering gebaseerd op de uitkomsten van de meicirculaire 2018 welke is aangevuld met de september- en decembercirculaire. De programmabegroting 2020 wordt gebaseerd op de meicirculaire 2019, aangevuld met de gevolgen van de septembercirculaire 2019.

Jeugdhulp

Vanaf 2018 hebben we in regionaal verband een nieuwe werkwijze voor een resultaatgerichte inzet van specialistische jeugdhulp. De uitgangspunten van het nieuwe stelsel liet een aantal negatieve financiële effecten zien. We zijn met de zorgaanbieders in gesprek om tweezijdig een normbedrag vast te stellen waarmee een harde afspraak wordt gemaakt over het beschikbare budget van de aanbieder.

BTW op sport

Vanaf 2019 zijn de regels om BTW op (investeringen in) sport veranderd. De gemeente kan de BTW niet langer in aftrek brengen. De invloed van dit besluit gaat verder dan alleen de directe uitgaven op sport. Wel kan de gemeente een beroep doen op een subsidie die het tekort deels compenseert. Het kan zijn dat dit fonds (€ 152 miljoen) ontoereikend is.

Reservepositie

De nota reserves en voorzieningen gaat uit van een bedrag van een minimale ondergrens van € 2.000.000 aan algemene reserve (€ 1.000.000 "vrij besteedbaar" en € 1.000.000 "niet vrij besteedbaar"). De stand van de algemene reserve na verwerking van het resultaat over 2018 en de eerste bestuursrapportage 2019 bedraagt € 2.424.000. De algemene reserve is vooralsnog voldoende volgens de door de raad vastgestelde normen.

6. Prioriteiten

De onvermijdelijke verplichtingen, welke we zien vanuit bestaand beleid, en de financiële voornemens vanuit het coalitieakkoord zijn richtinggevend geweest voor het opstellen van de kadernota. Daarnaast ziet het college prioriteiten die het ook waard zijn om uitvoering aan te geven en budget voor te ramen. Deze zijn hieronder in beeld gebracht. Er zal een keuze gemaakt dienen te worden waar bij het beschikbare budget maar ook de mate van prioritering een afweging verdiend. Ook de huidige uitgaven en inkomsten kunnen we nog eens tegen het licht houden.

Hierbij is het ook van belang om naar het meerjarenperspectief te kijken. Zeker bij groei van de gemeente (en in het bijzonder met hotelbedden) zullen de uitgaven maar ook de inkomsten stijgen. Met deze groei is in het meerjarenperspectief nu beperkt rekening gehouden, enkel de groei waarbij we geen toename van kosten verwachten, is verwerkt in het meerjarenperspectief. De verhouding tussen de toename in uitgaven en inkomsten is nu nog niet bekend, dit wordt in een project verder uitgewerkt. Een aantal nu bekende prioriteiten voor 2020, welke nog niet een plek hebben gekregen in deze kadernota, zijn hieronder opgenomen. Het college zal de komende tijd een voorstel uitwerken tot prioritering.

Onderwerp		
Programma 1 – Nieuw beleid		
Nieuw speelplekkenbeleid	B	S
Opstellen van een activiteitenplan onderwijs waarin we nadere invulling geven aan het beleids- en activiteitenprogramma.	B	S
Er komt een voorstel voor de jeugdzorg en de participatiewet om cliënt ervaringsonderzoeken in te stellen, dit naar voorbeeld van het huidige WMO-client ervaringsonderzoek.	A	S
Aanvulling budget uitvoering meerjaren-investerings- en renovatieplan buitensportaccommodaties	B	S
Programma 2 – Nieuw beleid		
Beleid en uitvoeringstaken verkeer en vervoer agv nieuwe DVO 2019 met DUO+	B	S
Hoger benodigd budget tbv Onderhoud Openbare Ruimte agv nieuwe beheerplannen	D	S
Mobiliteitsplan opstellen voor alle modaliteiten (auto's, fietsers, brommers, ov) inclusief indicatoren en uitvoeringsprogramma en op basis hiervan plannen waar de komende jaren herinrichtingen nodig zijn aan de wegen.	A	I
Budget tbv aanpassingen openbare ruimte nav klachten/verzoeken van inwoners	A	S
Aanschaf snelheidsinformatieborden ("smileys")	A	I
Uitvoeren klimaatakkoord / energietransitie	B	S
Stimuleren verduurzaming particuliere woningvoorraad, VvE's en bedrijven	A	S
Herhuisvesting van Groot --> Beter	A	S
Monitoring energieverbruik gemeentelijke gebouwen en installaties na plaatsing slimme meters en software ten behoeve van data-analyse (controle verbruik en juiste tarieven).	A	I
Onderzoeken naar een goede doorstroming van het verkeer, te starten met Jacob van Ruysdaelweg.	B	I
Programma 3 – Nieuw beleid		
Extra capaciteit VTH OOV	B	S
Uitbreiding ambtelijke capaciteit	C	S

